

TIETOSUOJAILMOITUS TIMSS 2027 KOTIKYSELY

Alla olevat tiedot koskevat TIMSS 2027 -tutkimuksen aineistoa

1. Rekisterinpitäjät ja yhteystiedot

Koulutuksen tutkimuslaitos

Alvar Aallon katu 9

PL 35

40014 Jyväskylän yliopisto

Puhelinnumero: 040 805 3407 (Jenni Kotila, kansallinen koordinaattori)

Puhelinnumero: 040 054 5105 (Eija Puhakka, aineistokoordinaattori)

Sähköpostiosoite: timss2027@jyu.fi

ja

Stichting I.E.A. Secretariaat Nederland (tästedes "IEA")

Keizersgracht 311

1016 EE Amsterdam

The Netherlands

Puhelinnumero: +31 20 625 3625

Sähköpostiosoite: secretariat@iea.nl

Jyväskylän yliopiston Koulutuksen tutkimuslaitos (KTL) ja Stichting I.E.A. Secretariaat Nederland (IEA) ovat tehneet yhteisrekisterinpitäjyyttä koskevan sopimuksen, joka määrittelee osapuolten roolit ja vastuut henkilötietojen käsittelyssä.

2. Tietosuojavastaavat

Jyväskylän yliopiston tietosuojavastaava: tietosuoja@jyu.fi, puh. 040 805 3297

IEA:n tietosuojavastaava: dataprotection@iea.nl

3. Mihin tarkoituksiin tietoja kerätään ja käytetään?

TIMSS 2027 -tutkimuksessa (*Trends in International Mathematics and Science Study*) kerättyjä tietoja käytetään yksinomaan tieteellisen tutkimuksen ja koulutuksen arvioinnin tarkoituksiin. TIMSS on kansainvälinen koulutuksen tutkimushanke, jonka tukijana on kansainvälinen IEA-järjestö (*International Association for the Evaluation of Educational Achievement*).

TIMSS 2027 -tutkimuksen yhteydessä kerättävien henkilötietojen käsittelyn oikeusperusteena on EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohta ja kansallisen tietosuojalain 4.3 §. Tämä tarkoittaa sitä, että henkilötietojen käsittely on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi (tieteellinen tutkimus ja tilastointi). Perusopetuslaissa (628/1998) koulutuksen järjestäjälle on säädetty velvollisuus arvioida antamaansa koulutusta sekä osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin. Tähän ulkoiseen arviointiin osaltaan kuuluvan TIMSS-tutkimukseen liittyvän aineistonkeruun ja tulosten raportoinnin opetus- ja kulttuuriministeriö on antanut Koulutuksen tutkimuslaitoksen tehtäväksi.

4. Mitä tietoja kysytään?

Tutkimukseen osallistuvien 4. ja 8. vuosiluokan luokkien tai opetusryhmien oppilaiden vanhempia tai huoltajia pyydetään vastaamaan TIMSS 2027 Kotikyselyyn, jossa kysytään tietoja oppilaan varhaisista oppimiskokemuksista ja kotona puhutusta kielestä, vanhempien/huoltajien ammattista, vanhempien/huoltajien syntymämaasta, vanhempien/huoltajien koulutustaustasta, kodin resursseista sekä näkemyksiä koskien lapsen koulua. Lisäksi kansallisesti kyselyssä selvitetään

vanhempien/hoitajien näkemyksiä matematiikan opiskelusta, mobiililaitteiden käytöstä sekä lapsen oppimisen tuesta koulussa.

Koska TIMSS-tutkimukseen sisältyvä henkilötietojen käsittely perustuu opetushallintoviranomaisen lakisääteisen tehtävän suorittamiseen, vastaajilta ei pyydetä erillistä lupaa henkilötietojen käsittelyyn. Jos johonkin kysymykseen ei halua vastata, voi sen jättää tyhjäksi.

5. Millaisia tietoja kerätään ja tallennetaan?

KTL kerää ja tallentaa paperisten kotikyselyversioiden vastaustiedot, jotka on saatu TIMSS-tutkimukseen osallistuvien oppilaiden vanhemmilta tai hoitajilta. Tallennetut numeeriset tiedot edustavat valintoja (esimerkiksi monivalintakysymyksissä) tai lukuarvoja (esimerkiksi oppilaiden lukumäärä kohderyhmässä). Nämä tiedot tallennetaan raakadatana.

Kotikyselyn verkkoversiossa järjestelmä tallentaa jokaisen sisäänkirjautumisen yhteydessä sisäänkirjautumisajankohdan sekä käytetyn laitteen laitteistotiedot. Järjestelmä tallentaa myös vastaukset ja vastaushistorian kuhunkin kysymykseen, mukaan lukien aikaleimat sekä tiedon siitä, onko kysely merkitty valmiiksi. Lisäksi järjestelmä kerää seuraavia lokitietoja: kaikki navigointitapahtumat, jokainen valintaruutujen ja valintapainikkeiden napsauttaminen, jokainen alasvetovalikoilla tehty valinta, vastauskentän aktivoiminen (kursorin vieminen vastausruutuun) ja vastauskentästä poistuminen (kursorin vieminen pois vastausruudusta).

Tallennettuja tietoja ei voida käyttää yksittäisten vastaajien yksilöimiseen nimen mukaan. Hoitajien nimitietoja ei kerätä missään vaiheessa tutkimusta. Sen sijaan jokaisella tutkimukseen valitulla oppilaalla on oma numeerinen ID-tunnus, jonka avulla kotikyselyiden vastaukset yhdistetään ko. oppilaalle. Oppilaan ID:n ja tutkimukseen osallistuvan oppilaan nimen välinen yhteys on vain koulun vastuuhenkilön, kokeenvalvojan ja Koulutuksen tutkimuslaitoksen tiedossa. Nimitietoja ei jaeta IEA:n tai kolmansien osapuolien kanssa.

6. Missä, miten ja miten pitkään tietoja säilytetään?

TIMSS 2027 -tutkimuksen data säilytetään pseudonymisoidussa muodossa, eli se on käsitelty siten, että henkilötietoja ei voida enää yhdistää tiettyyn henkilöön ilman erillisiä lisätietoja (tällaiset lisätiedot säilytetään erillään ja niihin sovelletaan teknisiä ja organisatorisia toimenpiteitä, joilla varmistetaan, että henkilötietoja ei voida yhdistää tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön). Ulkopuolisilla henkilöillä tai järjestelmillä ei ole pääsyä näihin tietoihin. Lisäksi kaikki IEA:n työntekijät, joilla on pääsy tietoihin niiden käsittelyä varten, ovat allekirjoittaneet salassapitosopimuksen ja saaneet asianmukaisen perehdytyksen siitä, mikä on hyväksyttävää tietojen käsittelyä.

Kyselydata (IEA) kerätään ja tallennetaan (varmuuskopiot mukaan lukien) EU:ssa sijaitseville AWS-palvelimille. IEA SharePoint -palvelin, jonne tutkimukseen osallistuvat maat lataavat WinW3S-datan ja paperilomakkeiden tiedot, sijaitsee Microsoftin palvelimella EU:ssa.

Kerätyt tiedot tallennetaan toistaiseksi, jotta ne ovat käytettävissä tieteelliseen ja tilastolliseen tutkimukseen. Näistä vastauksista muodostuu lopulta tietokanta, jonka avulla tutkijat voivat vertailla koulutusjärjestelmiä maailmanlaajuisesti (ks. Kuinka kauan henkilötietoja säilytetään? alla).

Kaikki tiedot toimitetaan ilman nimiä – vain oppilaan ID-tunnus jaetaan IEA:lle.

7. Kenelle ja miten TIMSS-tutkimuksen tietoja luovutetaan?

International Study Center, tästedes ISC, Boston Collegessa, Yhdysvalloissa, toimii IEA:n kansainvälisen toteutuksen alihankkijana TIMSS 2027 -tutkimuksessa. IEA jakaa pseudonymisoidut tiedot ISC:lle suojatun SharePoint-palvelimen kautta. ISC analysoi kerätyn TIMSS 2027 -datan ja

laatii kansainvälisen raportin. ISC:n työntekijät, joilla on pääsy tietoihin niiden analysointia varten, ovat allekirjoittaneet salassapitosopimuksen.

IEA on suorittanut vaaditun tietojen siirron vaikutusten arvioinnin henkilötietojen siirtämisestä Euroopan talousalueen ulkopuolelle. IEA noudattaa Euroopan komission vakiosopimuslausekkeita (SCC, Moduuli II: Controller-to-Processor) pseudonymisoidun henkilötietojen siirtämiseksi Yhdysvaltoihin.

ISC jakaa pseudonymisoidut tiedot RTI:lle kouluotantaa varten. RTI on valtuutettu alihankkija Yhdysvalloissa. IEA siirtää tiedot turvattuun SharePoint-palvelimen kautta.

RTI:n työntekijät, joilla on pääsy tietoihin analysointia varten, ovat allekirjoittaneet salassapitosopimuksen.

IEA jakaa pseudonymisoidun datan myös tutkimukseen osallistuvien maiden kansallisille tutkimuskeskuksille käyttäen turvattua SharePoint-palvelinta.

Suomessa aineistoja ja tietoja käsittelevät Koulutuksen tutkimuslaitoksen henkilöt ovat suorittaneet tietosuojakoulutuksen, ja heitä sitoo lakisääteinen salassapitovelvoite. Tutkimuksen toteutukseen osallistuva koulujen henkilöstö allekirjoittaa myös salassapitosopimukset.

KTL:n ja IEA:n solmimassa sopimuksessa yhteisrekisterinpitäjyydestä on sovittu tarkemmin henkilötietojen suojaamisessa käytettävistä teknisistä ja organisatorisista suojatoimista.

8. Liitettävät tiedot

Kotikyselyn lisäksi myös rehtoreita, oppilaita ja opettajia pyydetään täyttämään taustakyselyt. Oppilaita pyydetään tekemään osaamista mittaava koe. Kaikista näistä lähteistä kerätyt tiedot linkitetään toisiinsa, ja nämä linkitettyt tiedot sisältyvät kansainvälisen tutkimustietokannan (international research database, IDB) lopulliseen versioon.

9. Kuinka kauan henkilötietoja säilytetään?

Tutkimuksessa muodostuu kaksi eri aineistoa, joiden henkilötietoluonne ja säilyttäminen eroavat toisistaan.

Kansainvälinen aineisto

Ennen Suomessa kerättyjen aineistojen siirtämistä kansainväliseen tarkasteluun kaikki suorat tunnistetiedot hävitetään aineistosta, eikä niitä voida yhdistää yksittäisiin henkilöihin.

Lopullinen kansainvälinen tutkimustietokanta on julkisesti saatavilla seuraavilla verkkosivuilla:

<https://www.iea.nl/data-tools/repository/timss>

<https://timssandpirls.bc.edu/index.html>

Suomalainen aineisto

Koulutuksen tutkimuslaitoksen hallussa olevalle suoria tunnistetietoja sisältävälle aineistolle tehdään arvonmääritys tutkimuksen päätyttyä viimeistään 12/2029. Mikäli aineisto on tutkimuksellisesti merkittävä, arkistoidaan se Jyväskylän yliopiston arkistoon.

Oikeudellinen peruste tutkimusaineistoon sisältyvien henkilötietojen arkistointiin tutkimuksen päätyttyä:

Tutkimusaineistojen ja kulttuuriperintöaineistojen arkistointi yleisen edun perustella (tietosuoja-asetuksen artikla 6.1 e, erityiset henkilötietoryhmät 9.2.j).

10. Aineiston jatkokäyttö

Suomalainen aineisto

Aineisto säilytetään pysyvästi, mikäli aineistolle tehty arvonmääritys osoittaa aineiston yhteiskunnallisesti ja tieteellisesti merkittäväksi. Sitä voidaan luovuttaa käytettäväksi yleisen edun mukaiseen tieteelliseen tutkimukseen tutkijoille, jotka esittävät tutkimussuunnitelman sisältävän, metodologisesti perustellun luovutuspyynnön. Aineistoa vastaanottavien tutkijoiden tulee käyttää aineistoa hyvän tieteellisen käytännön mukaisesti ja tutkimukseen osallistuneiden yksityisyyttä kunnioittaen. Yksittäiset osallistujat eivät voi olla tunnistettavissa aineistoa hyödyntävän tutkimuksen tuloksia julkaistaessa. Tieteellistä tutkimusta varten aineistoon voidaan yhdistää oppilaan koulunkäyntiin ja opiskeluun liittyvää tietoa kansallisista rekistereistä, kuten opetushallinnon rekistereistä. Muun aineiston vastaanottaminen ja aineistojen yhdistäminen edellyttää erillistä hakemusta ja luovutuspäätöstä aineiston rekisterinpitäjältä (kuten Opetushallitukselta).

11. Automaattinen päätöksenteko ja profilointi

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen artiklassa 22 tarkoitettua automatisoitua päätöksentekoa, mukaan lukien profilointia, ei suoriteta.

12. Rekisteröidyn oikeudet

Oikeus saada pääsy tietoihin (tietosuoja-asetuksen 15 artikla)

Sinulla on oikeus saada tieto siitä, käsitelläänkö henkilötietojasi ja mitä henkilötietojasi käsitellään. Voit myös halutessasi pyytää jäljennöksen käsiteltävistä henkilötiedoista.

Oikeus tietojen oikaisemiseen (tietosuoja-asetuksen 16 artikla)

Jos käsiteltävissä henkilötiedoissasi on epätarkkuuksia tai virheitä, sinulla on oikeus pyytää niiden oikaisua tai täydennystä.

Oikeus tietojen poistamiseen (tietosuoja-asetuksen 17 artikla)

Sinulla on oikeus vaatia henkilötietojesi poistamista tietyissä tapauksissa. Oikeutta tietojen poistamiseen ei kuitenkaan ole, jos tietojen poistaminen estää tai vaikeuttaa suuresti käsittelyn tarkoituksen toteutumista tieteellisessä tutkimuksessa.

Oikeus käsittelyn rajoittamiseen (tietosuoja-asetuksen 18 artikla)

Sinulla on oikeus henkilötietojesi käsittelyn rajoittamiseen tietyissä tilanteissa, kuten jos kiistät henkilötietojesi paikkansapitävyyden.

Oikeuksista poikkeaminen ja arkistointi

Tässä kuvatuista oikeuksista saatetaan tietyissä yksittäistapauksissa poiketa tietosuoja-asetuksessa ja Suomen tietosuojalaissa säädetyillä perusteilla siltä osin, kuin oikeudet estävät tieteellisen tai historiallisen tutkimustarkoituksen tai tilastollisen tarkoituksen saavuttamisen tai vaikeuttavat sitä suuresti. Tarvetta poiketa oikeuksista arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Lisäksi oikeuksista voidaan poiketa, jos rekisterinpitäjä osoittaa, ettei se pysty tunnistamaan rekisteröityä. Jos rekisteröity antaa oikeuksia käyttääkseen lisätietoja, joiden perusteella hänet voidaan tunnistaa, on rekisteröidyn oikeudet lähtökohtaisesti toteutettava.

Kun henkilötietoja käsitellään yleisen edun mukaisessa arkistointitarkoituksessa rekisteröidyllä ei pääsääntöisesti ole edellä kerrottuja oikeuksia tai tietosuoja-asetuksen 21 artiklan mukaista vastustamisoikeutta. Arkistoitujen aineistojen autenttisuus, luotettavuus ja tutkimuksellinen arvo vaarantuvat, jos aineistoihin sisältyviä henkilötietoja ryhdyttäisiin muuttamaan. Poikkeaminen oikeuksista perustuu tietosuojalain 32 §:ään ja tietosuoja-asetuksen 17 artiklan 3 kohtaan.

Rekisteröidyn oikeuksien käyttäminen

Oikeuksien käyttämistä koskevat pyynnöt toimitetaan Jyväskylän yliopiston kirjaamoon: Kirjaamo ja arkisto, PL 35 (C), 40014 Jyväskylän yliopisto; puh. 040 805 3472; sähköposti: kirjaamo@jyu.fi, käyntiosoite: Seminaarinkatu 15, C-rakennus, huone C 140.

Tietosuojaan liittyvissä kysymyksissä voit olla yhteydessä Jyväskylän yliopiston tietosuojavastaavaan (tietosuoja@jyu.fi, puh. 040 805 3297) tai IEA:n tietosuojavastaavaan (dataprotection@iea.nl).

Tietosuojavaltuutetun toimisto: Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki; PL 800, 00531 Helsinki; sähköposti: tietosuoja@om.fi, puhelinvaihtel: 029 566 6700; kirjaamo: 029 566 6768.

